

Uitsluitend per e-mail: [REDACTED]

t.a.v. [REDACTED]

Den Haag, 9 december 2024
dossiernummer: 205508
uw kenmerk: [REDACTED]
telefoonnummer: +31 (0)6 13 49 92 51
e-mail: jz@advocatenorde.nl

Betreft: beslissing op bezwaar

Geachte [REDACTED],

Bij brief van 13 maart 2024 (met dossiernummer 204940) is aan u het voornemen bekendgemaakt om u ambtshalve te schrappen van het tableau op grond van artikel 8c, eerste lid, onderdeel c en vierde lid van de Advocatenwet.

U heeft bij brief van 28 maart 2024 over dit voornemen uw zienswijze gegeven.

Bij brief van 22 juli 2024 heeft de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "de algemene raad") u, na overweging van uw zienswijze, zijn besluit meegedeeld dat u, ambtshalve van het tableau wordt geschrapt met ingang van 23 september 2024.

Namens u heeft [REDACTED] op 30 augustus 2024, bezwaar gemaakt tegen het besluit van 22 juli 2024. Daarbij is verzocht om proceskostenvergoeding en opschorting van de schrapping in afwachting van een beslissing van de examencommissie op een tweede verzoek om herbeoordeling van de strafrechttoets.

Bij brief van 5 september 2024 is u meegedeeld dat geen uitvoering wordt gegeven aan het schrappingsbesluit dan nadat er op uw bezwaar is beslist.

Namens u zijn op 11 oktober 2024 aanvullende gronden van bezwaar ingediend.

U heeft op 14 oktober 2024 een mondelinge toelichting gegeven, bijgestaan door [REDACTED] (gemachtigde in bezwaar) en [REDACTED] (gemachtigde bij uw herbeoordelingsverzoeken). U bent gehoord door mr. H.C.E. de Kiefte, (stafjurist) en F.H.A. Kuipéres LL.B. (juridisch medewerker), beiden werkzaam bij het bureau van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "NOvA").

Bij e-mail van 17 oktober 2024 is u meegedeeld dat er geen toezegging kan worden gedaan omtrent verdere opschorting van de feitelijke schrapping.

Bezoekadres
Prinses Beatrixlaan 5
2596 AK Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

Uw bezwaren

Uw bezwaargronden, zoals tijdens de hoorzitting toegelicht, houden samengevat het volgende in. U verzoekt uw eerder naar voren gebrachte zienswijzen hier als herhaald en ingelast te beschouwen. [REDACTED] heeft namens u uiteengezet dat de (her-) beoordeling door de Examencommissie (ex paragraaf 2 van [het Opleidings- en examenreglement vernieuwde beroepsopleiding advocaten](#)) voor het onderdeel strafrechtelijk getuigenverhoor ondeugdelijk en onjuist is, zoals zij dit ook in haar verzoek op 19 juli 2024 aan de Examencommissie heeft gemotiveerd. De wijze van toetsen sluit niet aan bij de strafrechtpraktijk. U legt zich niet neer bij de afwijzing door de Examencommissie van het verzoek om herbeoordeling. Volgens u zijn er bijzondere omstandigheden die om maatwerk vragen en noemt in dit verband de terme de gr ace. U meent dat er ten onrechte is geconcludeerd dat er ambtshalve geschrapt dient te worden. Volgens u is er sprake van strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel omdat onvoldoende rekening is gehouden met de door u naar voren gebrachte feiten en omstandigheden. Volgens u is er sprake van strijd met artikel 8 EVRM en het recht op arbeid. Niet voldaan is aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. U heeft  en vak niet gehaald. U zou als advocaat kunnen functioneren, omdat u niet meer zaken zou behoeven op het gebied van het strafrecht. De schrapping is onevenredig nu u stelt dat u, op het onderdeel getuigenverhoor na, alle andere onderdelen van uw opleiding heeft behaald, als advocaat goed heeft gefunctioneerd, terwijl het nadeel van een schrapping voor u groot is: u kan pas vanaf 5 jaar weer op het tableau staan. U bent van mening dat het besluit in strijd is met het motiveringsbeginsel. Niet voldoende is gemotiveerd waarom u niet van leerlijn (strafrecht naar civiel) kan overstappen om zo uw inschrijving op het tableau te behouden. U heeft verwezen naar de uitspraak [ECLI:NL:RBMNE:2018:4958](#), waarin voor de schrapping een termijn van vijf maanden wordt gegeven omdat vervanging moest worden gezocht. U bent van mening dat het evenredigheidsbeginsel om vergelijkbaar maatwerk vraagt voor wat betreft de datum van de schrapping. Tijdens de hoorzitting heeft u verzocht een verdere opschorting van de feitelijke schrapping toe te zeggen in afwachting van een nog aanhangig te maken civiele procedure tegen het besluit van de Examencommissie.

Toetsingskader

Ingevolge artikel 8, eerste lid, van de Advocatenwet schrapt de secretaris van de algemene raad de advocaat die op het tableau is ingeschreven in geval:

- a. (...)
- b. (...)
- c. Hij, hetzij onafgebroken, hetzij met onderbrekingen, gedurende een tijdvak van drie jaar voorwaardelijk als advocaat ingeschreven heeft gestaan:
  - 1° zonder dat de verklaring bedoeld in artikel 9b, vijfde lid, kan worden overlegd (hierna: "de stageverklaring"); of
  - 2° zonder dat het bewijs kan worden overgelegd dat met gunstig gevolg het in artikel 9c bedoelde examen is afgelegd (hierna "het certificaat van de beroepsopleiding").

Ingevolge artikel 8, vierde lid, van de Advocatenwet geschiedt de in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde schrapping middels een beschikking van de algemene raad met ingang van een tijdstip dat ten minste twee maanden en ten hoogste zes maanden na de datum van de beschikking gelegen is. Van de beschikking wordt gelijktijdig mededeling gedaan aan de betrokken advocaat, diens patroon, de raad van de orde in het arrondissement waar de advocaat kantoor houdt en aan het openbaar ministerie.

Overwegingen

Inleiding

U staat sinds 29 januari 2021 onafgebroken voorwaardelijk op het tableau ingeschreven. U heeft na afloop van het tijdvak van drie jaar, op 29 januari 2024 drie toetskansen benut voor de Integratieve dag 2 toets. Op 13 januari 2023 heeft u de eerste toetskans benut, die door de Examencommissie als onvoldoende is beoordeeld. Op 5 juli 2023 heeft u de eerste herkansing benut, die eveneens als onvoldoende is beoordeeld. Op 17 januari 2024 heeft u de tweede herkansing benut, waarvan het resultaat in eerste instantie als onvoldoende is beoordeeld. Na herbeoordeling door de Examencommissie is de tweede herkansing op “geen resultaat” gezet en bent u in de gelegenheid gesteld opnieuw een tweede herkansing te doen. Op 31 mei 2024 heeft u de tweede herkansing benut, die als onvoldoende is beoordeeld. Een tweede verzoek aan de Examencommissie om herbeoordeling is in september 2024 afgewezen.

Het schrappingsbesluit

U heeft sinds het einde van het tijdvak van drie jaar, op 29 januari 2024, het certificaat van de Beroepsopleiding Advocatuur (hierna: “BA”) niet kunnen overleggen en daarom heeft u op 22 juli 2024 een schrappingsbesluit van de algemene raad ontvangen, nadat u in voorbereiding hierop nog de gelegenheid heeft gekregen uw zienswijzen op 28 maart 2024 uiteen te zetten. Er is bij het moment van het schrappingsbesluit rekening gehouden met het feit dat u opnieuw een tweede herkansing zou gaan doen. Naar het oordeel van de algemene raad heeft de besluitvorming voldoende zorgvuldig plaatsgevonden.

Artikel 8c, eerste lid, onderdeel c, van de Advocatenwet is een dwingende bepaling waarbij de algemene raad geen beslissingsruimte heeft, zoals door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is bevestigd in bijvoorbeeld de uitspraken [ECLI:NL:RVS:2022:3403](#) en [ECLI:NL:RVS:2018:4184](#). De door u aangevoerde omstandigheden tijdens de zienswijzeprocedure en de bezwaarprocedure kunnen daaraan dus niets veranderen.

In de uitspraak van de Afdeling van 1 maart 2023 ([ECLI:NL:RVS:2023:772](#)), die gaat over gebonden besluiten die berusten op een wet in formele zin, is geoordeeld dat in een geval waarin zich bijzondere omstandigheden voordoen die niet of niet ten volle zijn verdisconteerd in de afweging van de wetgever, het bestreden besluit kan worden getoetst aan (onder andere) het evenredigheidsbeginsel.

Naar het oordeel van de algemene raad levert de omstandigheid dat u als gevolg van de schrapping ingevolge artikel 4, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Advocatenwet juncto artikel 36 van de Regeling op de advocatuur pas na een termijn van vijf jaar kunt herintreden geen onevenredigheid op. Naar de mening van de algemene raad is dit gevolg van het schrappingsbesluit juist door de wet- en regelgever beoogd. Dat een herintreding op het tableau na vijf jaar op dit moment niet een door u gewenst scenario is, doet aan het vorenoverwogene niet af.

De feitelijke schrapping

Zoals in de aangehaalde Afdelingsjurisprudentie verder wordt overwogen is er voor de algemene raad wel ruimte voor enige belangenafweging ten aanzien van het tijdstip van schrapping op een termijn van twee tot zes maanden als bedoeld in artikel 8c, vierde lid, van de Advocatenwet. De termijn waarop de schrapping ingaat is bedoeld om een zorgvuldige afhandeling van lopende dossiers te kunnen waarborgen. De algemene raad stelt vast dat er sinds 22 juli 2024 tot aan de feitelijke schrapping twee weken na de beslissing op uw bezwaar ruim vijf maanden zullen zijn verstreken die u voldoende gelegenheid gaven om lopende dossiers af te handelen dan wel over te

dragen. De algemene raad is van oordeel dat met het enkele maanden uitstellen van de feitelijke schrapping hangende de bezwaarprocedure voldoende met uw belangen rekening is gehouden.

Terme de grâce

U heeft de terme de grâce genoemd als mogelijke maatwerk-oplossing voor u. De algemene raad heeft hiervoor reeds vastgesteld dat u alle drie de toetskansen, bedoeld in artikel 3.19, vierde lid, van de Voda heeft benut en merkt op dat het voor een verzoek om toelating tot een toets in de nog niet behaalde examenonderdelen voor de onderwijsonderdelen ingevolge 3.22, eerste lid, van de Voda een vereiste is dat het aantal toetskansen van artikel 3.19, vierde lid, van de Voda niet wordt overschreden. Aangezien u het maximale aantal toetskansen heeft benut, ziet de algemene raad niet, ook indien daarom verzocht zou zijn, hoe u hiervoor in aanmerking zou komen.

Geen strijd met 8 EVRM

De algemene raad volgt niet, hoe hetgeen u naar voren heeft gebracht leidt tot de conclusie dat een, zoals hiervoor is overwogen en gemotiveerd, in uw geval juiste en behoorlijke toepassing van de relevante Nederlandse wet- en regelgeving, in strijd zou kunnen zijn met het bepaalde artikel 8 van het EVRM.

Al het overige dat u in uw bezwaarschrift en tijdens de hoorzitting heeft aangevoerd kan ook niet leiden tot een ander standpunt dan in het primaire besluit is ingenomen.

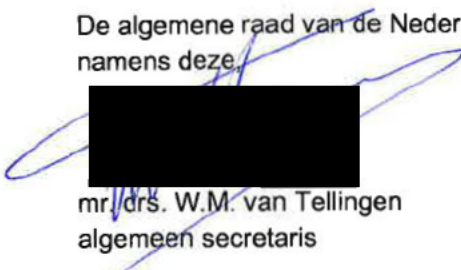
Conclusie

Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, ziet de algemene raad geen aanleiding om het bestreden besluit van 22 juli 2024 te herzien.

Beslissing

- Het bezwaar is ongegrond.
- Wegens ongegrondheid van het bezwaar bestaat voor vergoeding van proceskosten ingevolge artikel 7:15, tweede lid, Algemene wet bestuursrecht geen aanleiding.
- De schrapping zal twee weken na de datum van dit besluit uitgevoerd worden.

De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten,
namens deze

[Redacted signature area]
mr. drs. W.M. van Tellingen
algemeen secretaris

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen, eventueel vergezeld van een verzoek om een voorlopige voorziening, bij de afdeling bestuursrecht van de rechtbank binnen het rechtsgebied waar zij wonen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.